

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljal pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četrstolpne pet t vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Zavarovanje proti povodnjim.

Pred časom smo govorili na tem mestu o jako važnem zavarovanju, ki bi bilo pri nas z ozirom na naše poljedelske in vinorejske razmere naravnost nujno: t. j. zavarovanje proti toči. — Predlagali smo, naj bi dežela vzela vso stvar v roke in predložila deželnemu zboru zakon, ki bi zahteval obligatorično zavarovanje za vsakega posestnika, kajti le kot zakon se da ta stvar res izvesti v korist in blagor našega ljudstva. Drugače bi se ta ali oni zavaroval, velika večina pa gotovo ne.

Ako je potrebno zavarovanje proti toči, je potrebno tudi proti povodnjim. Sicer je to zadnje zavarovanje morda nekoliko manj važno, ker ni tako splošno in v nekaterih krajih sploh ne pride v poštev; a tam kjer vode podirajo mostove in odnašajo cele kupe rodovitne zemlje, tam bodo vedeli ceniti prav po vrednosti tako zavarovanje. Voda je hud, divji element. »Suše posuše, moče potoče«, sem slišal večkrat praviti in res je tako. Koliko podere voda dobre, obdelane zemlje; koliko odnese pridelkov z oborane njive. Koliko škode lahko napravi pri hišah, pri mlinih in žagah. Koliko podere gozdov in nasadov, koliko cest in nasipov. Vse prav, bo kdo rekel, a zato naj se regulira reke in potoke, posebno pa hudournike. Tudi mi to pritrdimo, a vendar smo mnenja, da tudi z najboljšim reguliranjem nevarnost še ni popolnoma odpravljena. Pridejo deževni časi, ploha pride za ploho in to traja včasih cele tedne; mogoče mesec in več. Takrat presneto malo pomaga regulacija, kajti narasli element ne pozna takih obzirov in dere svojo pot. — Mesto Pariz je gotovo dobro preskrbelo za regulacijo reke Sene in vendar se zgodi večkrat, da je cela vrsta ulic in trgov pod vodo. Proti elementom se pač človek bojuje dostikrat brez uspeha in podleže. In za take slučaje je ravno zavarovanje velike važnosti. Princip samopomoči in pa geslo: pomagaj svojemu bližnjemu, se tu zrcali v svoji največji in najlepši moči. Medsebojna pomoč in nič drugega je pravzaprav tako zavarovanje. Danes zadene nesreča ta okraj, jutri drugega; eden pomaga drugemu lajšati bedo in gorje, ki večkrat nastane radi elementarnih nezdod.

Naša dežela sicer ni bogsivedi kako podvržena povodnjim, a vendar tudi v naših krajih večkrat gospodarijo umazani, kalni valovi Soče in Vipave. Tu bi marsikateri gospodar lahko povedal, koliko škode mu je napravila narasla reka, bodisi da je odplavila le prazno rodovitno zemljo, bodisi da je razdrila že obdelane njive. Prebivalci nekaterih hribovskih občin in pa na Krasu o tem seveda ne vedo dosti, a oni, ki ga zadene, to pač bridko občuti. Tako bi tudi Kras pri tem zavarovanju ne prišel morda niti v poštev, ker bi bilo treba razdeliti deželo le v take okraje, kjer res povodnji delajo škodo. Cela soška dolina je več ali manj izpostavljena tej nevarnosti; ravno tako Vipavska in nekateri kraji v zapadnih Brdih. Furlanija bi zopet tvorila okraj zase, kajti svetá v Furlaniji ne moremo dobro staviti v isto vrsto kot recimo kje v Baški dolini. Tako bi nastali morda trije, štirje vodni okraji, ki bi spadali

pod zavarovalni zakon. Seveda bi se morala vsa stvar natančno urediti, preceniti in mapirati, da bi šele zadobila primerno obliko. Zakonski načrt bi pač morali sestaviti juristi, inženirji, kulturni tehnik in zavarovalni izvedenci. Takega načrta in takega zakona sploh še nima nobena dežela, četudi se tozadevni faktorji že dolgo pečajo s to mislijo. Letošnje leto je bil velik sestanek vodnopравниh zastopnikov vseh narodov v Bernu v Švici, kjer se je govorilo tudi o zavarovanju proti povodnjim. Kakor poroča »Oesterr. Rundschau« dne 1. oktobra 1912, po kateri posnemamo nekatere misli našega članka, se je tam razpravljalo o jako obsežnem teritoriju, ki bi prišel pri tem zavarovanju v poštev: Namreč Avstrija, Švica in južna Nemčija. Te dežele bi tvorile nekako zavarovalno enoto. Za nas vsi ti načrti ne pridejo toliko v račun, ker se vsi ozirajo le na velika, obsežna ozemlja, česar v našem konkretnem slučaju ni. Zanimivo za nas je pa, da so tudi v našem avstrijskem parlamentu bili slični predlogi in sicer l. 1909 in 1910. Poslanec Roškar je predlagal namreč takrat (22. aprila 1910) obligatorično zavarovanje proti vsem elementarnim poškodbam kot n. pr. proti toči, suši, vtrganju oblakov, povodnji itd. Tedaj vidimo, da se čuti tudi v naših krajih že potreba zavarovanja proti poškodbam povzročenim po vodah in suši.

Kaj vse to naj bi se zavarovalo proti povodnjim? Ako to točko dobro premostimo, vidimo, da pride tu v poštev vse polno objektov, na katere drugače pri povodnjih ne mislimo. V prvi vrsti pridejo v poštev seveda polja ob rekah, potokih, posebno pa ob hudournikih, ki navadno povzročajo največ škode. Poleg golih njiv z dobro zemljo pride v poštev žito, sadje, trta, seno itd. Ravno tako bi bile zavarovane v nevarnih krajih hiše in vsa gospodarska poslopja. Mogoče bi se vzelo v to listo tudi živino, hišno opravo, jedila in pridelke po kašah in shrambah. Zavarovani bi bili vsi mlini, žage in stope ob nevarnih vodah, mogoče tudi nasipi in jezovi. V poštev pridejo nadalje mostovi, ceste, železnice, poti in prehodi. V nevarnih krajih tudi vodovodi, roje in podobne naprave, ki so izpostavljene vodnemu elementu. Tudi vodne regulacije, meljorijska dela, škarpe in obzidki bi lahko bili zavarovani. Posebne važnosti je tako zavarovanje pri večjih obrtnih in industrijskih podjetjih, ki trpe včasih ogromno škodo radi povodnji. Morda bi se dali napraviti celo dve skupini: ena za poljedelstvo in druga za industrijo.

Kakor razvidno, je gradiva dovolj, ki je potrebno zavarovanja. — Nebroj predmetov je izpostavljenih poleg človeškega življenja večkrat v letu razpenjenim valovom, ki nevsmiljeno gospodarijo in uničujejo vse, kar le dosežejo. Misel takega zavarovanja je tedaj res lepa in tudi koristna, četudi nekoliko težko izvedljiva. Država in dežele bi se morale potruditi, da bi se uveljavili tozadevni zakoni, ki bi prisilili vsakega, ki pride tu v poštev, da se zavaruje. To bi bilo res velike gospodarske važnosti, kajti škode so večkrat ogromne. To kar se odpiše komu radi tega na davkih, ni vredno da bi govorili. Zato naj si štejejo deželni poslanci tudi pri nas v nujno dolžnost, da store v tem oziru potrebne korake. Četudi gredo take stvari poča-

si, zato jih ni treba opuščati, ampak prijeti jih je treba še preje v roke, da pridejo v primeren pretres. Nočemo s tem reči, naj kdo že za par tednov izdela podrobni načrt, naš namen je bil le opozoriti ljudstvo in njegove zastopnike na to novo gibanje na zavarovalnem polju. Tudi to pomeni napredek v ljudsko korist; in ker nočemo zaostati, ampak napredovati, se moramo dotakniti tudi podrobnih gospodarskih vprašanj. Blagor ljudstva nam bodi vedno pred očmi in tako bo tudi ljudstvo videlo, kdo so mu pravi, pošteni voditelji.

Slomškova slavnost v Mirnu.

Minulo nedeljo je bila v Mirnu velika Slomškova slavnost, katere se je udeležilo veliko število ljudi iz Mirna in iz bližnje in daljne okolice. Popoludne po blagoslovu so »Orli« telovadili, svirala je »orlovska« godba iz Šmarij, nakar se je ljudstvo vsled slabega vremena zbralo v dvorani »Društvenega Doma«, kjer so se vrstili razni govori. Govoril je tudi državni poslanec prebl. g. Jos. Fon potem, ko je domači župnik preč. g. Ivan Rojec pozdravil navzočo množico in izrazil svoje veselje, da je prišel tudi poslanec Fon med svoje volilce, ter rekel, da si poslanci pridobijo pri ljudstvu zaupanje, ako gredo med nje.

Poslanec Fon je rekel, da je rad prišel v Miren in da je svojim volilcem vedno na razpolago. Sporočijo naj mu, da želijo imeti shod, in on jim radevolje vstreže.

Slovenci hočemo napredovati.

Govoril je o slovenskem narodu in njega napredovanju. Rekel je, da se je v zadnjem času oglašil v Gorici liberalni profesor, ki je pridigal, da se Slovenci krčimo. Razumelo se ga je tako, češ, ne mine dolgo let, ko se bo pokazalo, da prebiva le še en Slovenec na Slovenskem. Mi pa smo drugačnega mnenja kakor ta-le gospod. Sicer je res, da je zadnje ljudsko štetje pokazalo, da Slovenci nazadujemo, a pomisliti moramo, da so to ljudsko štetje izvršili naši najhujši narodni nasprotniki, ki so naše število skrčili kolikor so le mogli in hoteli.

Slovenci v Gorici in v Trstu.

Da je res to, pokazalo je zadnje ljudsko štetje tudi pri nas v Gorici. Goriški magistratovci so nas našli okoli 5 tisoč in pol. Nam pa, ki se dobro poznamo, se je zdelo, da vsekako nas mora biti nekoliko več. Zato pa se je osnoval narodni odbor vseh v Gorici prebivajočih Slovencev, in temu odboru se je posrečilo, da smo pri vladi izposlovali revizijo ljudskega štetja. In kaj je pokazala revizija? Pokazala je, da v Gorici ne prebiva le 5 tisoč in pol Slovencev, ampak skoro 10.000. Pri tem pa moramo pomisliti, da je to ljudsko štetje izvedla vlada. Ako pa bi sami Slovenci izvedli ljudsko štetje v Gorici, bi našli gotovo do 12.000 Slovencev in okoli 14.000 Lahov. Danes lahko rečemo, da Lah so v Gorici v manjšini, kajti združeni Slovenci z Nemci tvorimo večino. — Enako je bilo v Trstu. Laški tržaški magistratovci so se štetili, da prebiva v Trstu le 35.000 Slovencev. Tržaški

Slovenci pa, ki se med seboj tudi dobro poznajo, so vedeli, da jih mora biti več. Zato so dosegli pri vladi, da je tudi za Trst odredila revizijo ljudskega štetja. In ta revizija je dognala, da v Trstu ne prebiva samo 35.000 Slovencev, ampak 56.000. Da pa je v Trstu še nekaj tisoč Slovencev, katerih ni mogla dognati revizija, se ob sebi razume. Danes trdimo, da je Trst največje slovensko mesto. — In tako so nas tajili povsod, kjer so nas šteli naši nasprotniki. Slovenci hočemo napredovati in ne nazadovati, pa naj reče liberalni profesor kar hoče, in ako bi Slovenci izvedli ljudsko štetje bi dokazalo, da se naše število ne krči, ampak da se množimo.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Pred mnogimi leti se je ustanovila na Slovenskem šolska družba, ki si je nadelala lepo ime »Družba sv. Cirila in Metoda«. Namen te družbe je bil: Ustanavljati in vzdrževati slovenske šole v narodno-ogroženih krajih. Mnogo let je vladalo v tej družbi najlepše sporazumljenje. A liberalnim petelinom to ni bilo po volji. Zanesli so tudi v to šolsko družbo zdražbarstvo, in na znanem občnem zboru v Boh. Bistrici so pahnili iz odbora skoro vse naše pristaše, češ, vas ne rabimo več. Ker je torej s tem korakom prešla družba sv. Cirila in Metoda v liberalne roke, so bili siljeni naši somišljeniki ustanoviti drugo obrambno društvo, ki si je nadelo ime

»Slovenska Straža«.

Namen »Slovenske Straže« je v prvi vrsti ta, da ustanavlja in vzdržuje ob slovenski meji otroške vrte in ljudske šole. Tako je »Slovenska Straža« tudi pri nas na Goriškem in sicer v Podgori ustanovila otroški vrtec, v zadnji odborovi seji se je sklenilo ustanoviti tudi v Ločniku slovenski otroški vrtec. Sedaj se vrše pogajanja in pogovori, da bi se tudi v Trziču ustanovil otroški vrtec in tudi dvorazredna slovenska ljudska šola.

»Šolski Dom«.

A poleg »Slovenske Straže« imamo goriški Slovenci še drugo šolsko društvo, ki nam je rešilo našo Gorico potujčevanja, in to društvo je društvo »Šolski Dom«. Koliko tisoč in tisoč otrok je to društvo ohranilo slovenskemu narodu, in smelo trdim, da če bi »Šolskega Doma« ne bilo, bi zadnje ljudsko štetje pokazalo, da biva v Gorici le nekaj Slovencev. 1600 otrok obiskuje zavode »Šolskega Doma«, 1600 otrok, bi se le v enem letu potopilo v laškem morju, če bi »Šolskega Doma« ne bilo. In kdo je bil ustanovitelj »Šolskega Doma«, kdo preporoditelj goriškega slovenstva? To je voditelj naše goriške »Slovenske Ljudske Straže«, ki se neumorno žrtvuje za dobrobit slovenskega ljudstva, to je dr. Anton Gregorčič. (Navdušeni živio klici in viharo ploskanje.) Podpirati moramo torej naš »Šolski Dom«, zanj se moramo žrtvovati in delati, da tako pomoremo slovenstvu Gorice do boljše prihodnosti. »Šolski Dom« in »Slovenska Straža« moramo podpirati. Ve mladence bi lahko tudi kaj naredile za »Šolski Dom« in za »Slovensko Stražo«. Meni se zdi mnogokrat predolgi ženski »flok« potrata. In kaj bi bilo, ako bi ta denar darovale »Šolskemu Domu«

Imenitno poštarsko mesto. Ko je bila nedavno tega razpisana pošta v Sanoru na Ogrskem, je prišlo na šopronjsko pošto ravnateljstvo 130 prošelj. Med prošeljci je bilo večje število častnikov, bivši duhovniki, da, celo nekdanji podžupan. Toli zaželjeno pošto je dobil nekdanji sodnik Nikolaj Föerster, sin nedavno umrlega avstrijskega poslanca Otona Föersterja.

Grozna nesreča se je dogodila na Ogrskem na reki Tisi. Trideset oseb se je hotelo v čolnu prepeljati čez močno naraslo reko, a nesreča je hotela, da se je čoln prekucnil in 23 oseb je storilo nesrečno smrt v razpenjenih valovih. S težavo so rešili 7 oseb iz kalne, razjarjene reke.

Loterijske številke

Trst 25 77 82 61 58

OXO
Kocke za govejo juho
dajo najboljšo jamstvo za izovratno kakovost ker so v največji tovarni za mesne izolečke na svetu
Liebig-družbe pripravljene.

BISER

med vsemi žitnimi kavami je **Franckova Perl-rž.** Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovosti. K vsaki žitni kavi pa je, da se doseže v resnici poln okus in lepa okusna barva, treba pridjati malo porcije **pravega zagrebškega Franckovega** pridatka za kavo. Obe vrsti dobite se v vsaki spec. trgovini.

Najboljši češki dobavni vir!

Perje za blazine po zelo nizkih cenah.
1 kg razcepljenega sivga perja 2 K; boljše vrste 2 K 40 v; polubelo najboljšo 2 K 80 v; čisto belo 4 K; belo, puh 5 K 10 v; 1 kg najfinejšo belo razcepljeno 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perja, sivo K 6, 7; belo fino 10 K; najfinejšo prsno 12 K. Pošiljatev 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljena posteljna oprava

iz gostega, rdečega, plavega, belega ali rumenkastega nankinga: 1 pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazine vsaka po 80 cm dolga ter 60 cm široka s finim, trpežnim puhom K 16 s pol-puhom K 20, s finim puhom I. vrste K 24; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine za pod glavo K 3, K 3-50, K 4. Pernice 200 cm dolge in 140 cm široke K 13, K 14-70, K 17-80 in K 21. Pernati madraci iz močnega križastega Gradlna 189 cm dolgi in 116 cm široki K 12-50 in 14-80.

Razpošilja se proti povzetju, in sicer od K 12 poštnine prosto. Neugajajoče se zamenja ali pa se vzame nazaj ter se vrne denar. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

S. Benisch, Deschenitz št. 992, Češko.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3-12 metrov dolge in 33 od 3-12 colov debele.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Goricu Gospodska ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franc Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Deklica pridna, veselega značaja, ki zna kuhati in šivati (z lastnim strojem) želi primerne službe, pri boljši obitelji. Vstop lahko takoj. Več pov. naše upravnistvo.

Proda se hiša v Gorici, Vlada del Cristo šte. 2 z dvoriščem in vrtno pripravo za stanovanja in tudi za skladišča. Na drobne informacije podaje knezonadškofijska pisarna. M M M M M M

Iv. Znidarčič & dr.

stav. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrtno načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221. Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbnistvom za vsakovrstna izdelovala cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube naše ljubljene nepozabne žene, matere, hčere gospe

Katarine Čuk

roj. Oblak

izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem z mesta in dežele, posebno pa vsem cenjenim gg. državnim uradnikom za izkazano sožalje za mnogobrojno spremstvo našo najiskrenejšo zahvalo.

Gorica, dne 7. oktobra 1912.

Žalujejoči ostali.

Velika izbora čevljev

za moške, ženske in otroke

J. Drufovka-Gorica

Gospodska ul. 3, nasproti Monta.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bod si za navadno rabo ali za di rke.

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

